Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

26. svibnja 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost – Direktiva 2006/112/EZ – Izuzeće – Članak 135. stavak 1. točka (d) – Transakcije koje se tiču plaćanja i transfera – Pojam – Kupovina kinoulaznica putem telefona ili interneta – Plaćanje debitnom ili kreditnom karticom – Usluge ‚obrade plaćanja karticom'"

U predmetu C-607/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio First-tier Tribunal (Tax Chamber) (prvostupanjski sud (vijeće za porezna pitanja), Ujedinjena Kraljevina), odlukom od 22. prosinca 2014., koju je Sud zaprimio 29. prosinca 2014., u postupku

Bookit Ltd

protiv

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Ilešič, predsjednik vijeća, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal i E. Jarašiūnas (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. prosinca 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Bookit Ltd, N. Gardner i S. Mardell, *solicitors*, kao i i Z. Yang, *barrister*, i A. Hitchmough, *QC*,

— za vladu Ujedinjene Kraljevine, M. Holt, u svojstvu agenta, uz asistenciju K. Beala, *QC*,

— za grčku vladu, S. Charitaki i A. Magrippi, u svojstvu agenata,

— za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, A. Cunha i R. Campos Laires, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, L. Lozano Palacios i R. Lyal, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: engleski

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL 2006., L 347, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 120.; u daljnjem tekstu: Direktiva o PDV-u).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Bookit Ltd i Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (porezna i carinska uprava Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, u daljnjem tekstu: porezna uprava) povodom odbijanja izuzimanja isporuke određenih usluga koje Bookit pruža od poreza na dodanu vrijednost (dalje: PDV).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Članak 2. stavak 1. točka (c) Direktive o PDV-u određuje da se PDV primjenjuje na „isporuk[u] usluga uz naknadu na teritoriju određene države članice koju obavlja porezni obveznik koji djeluje kao takav".

4 Članak 135. stavak 1. točka (b) te direktive propisuje, u biti identično, izuzeća koja su prethodno bila predviđena člankom 13. slovom B. točkom (d) pod 1. do 6. Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za razrezivanje (SL 1977., L 145, str. 1., u daljnjem tekstu: Šesta direktiva).

5 Članak 135. stavak 1. točka (c) Direktive o PDV-u propisuje:

„Države članice dužne su izuzeti sljedeće transakcije:

[...]

(d) transakcije, uključujući ugovaranje, koje se odnose na depozitne i tekuće račune, plaćanja, transfere, dugove, čekove i druge utržive instrumente, ali isključujući naplatu dugova;"

Pravo Ujedinjene Kraljevine

6 Članak 31. Value Added Tax Acta 1994 (Zakon o porezu na dodanu vrijednost iz 1994., u daljnjem tekstu: Zakon iz 1994.) u svojem stavku 1. propisuje da su „isporuke robe i pružanje usluga izuzeti ako odgovaraju opisu iz trenutačno vrijedećeg priloga 9. [...]".

7 U tom prilogu 9. navodi se više skupina roba i usluga koje se mogu izuzeti od PDV-a. Skupina 5. odnosi se na financije. Predviđa izuzeće sljedećih usluga:

„[...]

1. Izdavanje, prijenos, primanje novca, svih vrijednosnih papira koji predstavljaju novac, bilo koje zadužnice ili naloga s ciljem isplate novca kao i svako postupanje koje se odnosi na novac ili ima takve učinke.

[...]

5. Pružanje posredničkih usluga u vezi bilo s kojom transakcijom iz točaka 1., 2., 3., 4. ili 6. (neovisno o tome je li ta transakcija dovršena ili ne) od strane osobe koja postupa u svojstvu posrednika.

[...]"

Glavni postupak i prethodna pitanja

8 Bookit je trgovačko društvo u 100 %-tnom vlasništvu društva Odeon Cinemas Holding Limited (u daljnjem tekstu: Odeon), koje je vlasnik i upravlja lancem kinematografa u Ujedinjenoj Kraljevini. Komercijalna djelatnost koju je Bookit prijavio sastoji se od obrade plaćanja debitnim i kreditnim karticama (u daljnjem tekstu: obrada plaćanja karticom) za klijente iz grupe čiji je vlasnik Odeon. Ono također upravlja i pozivnim centrom za račun Odeona. Ukupan prihod Bookita potječe od poslovanja vezanog uz grupu čiji je vlasnik Odeon i od posjetitelja kinodvorana.

9 Odlukom od 24. prosinca 2009. porezna uprava je utvrdila da usluge koje pruža Bookit, kao protučinidbu naplatama koje su kupcima kino ulaznica opisane kao naknada za uslugu obrade plaćanja karticom, nisu usluge koje se mogu izuzeti na temelju skupine 5. priloga 9. Zakona iz 1994. Bookit je protiv te odluke podnio tužbu pred First-tier Tribunalom (Tax Chamber) (prvostupanjski sud (porezno vijeće), Ujedinjena Kraljevina).

10 Taj sud navodi da se prodaja ulaznica za kinematografe Odeon provodi ili putem blagajni i automata za prodaju ulaznica u samim kinima ili putem telefona, posredstvom pozivnog centra ili putem interneta.

11 Prodaju putem blagajni obavljaju zaposlenici Odeona. Za tu prodaju, kao i za prodaju putem automata u kinima, Bookit pruža usluge obrade plaćanja karticom, ali za tu uslugu ne naplaćuje naknadu ni Odeonu niti kupcima. Telefonsku prodaju i prodaju putem interneta provodi Bookit, postupajući u svojstvu zastupnika Odeona. Kupovanje ulaznica debitnom ili kreditnom karticom na taj način uključuje naplatu od kupca cijene ulaznice i spomenute naknade za uslugu obrade plaćanja karticom. Tijekom odnosnih razdoblja taj je iznos varirao između 0,65 i 0,75 funti (GBP) (otprilike 0,82 i 0,95 eura) po transakciji.

12 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je tijekom cjelokupnog odnosnog razdoblja plaćanja debitnim i kreditnim karticama koja je Bookit primao od kupaca koji su kupovali ulaznice za kina Odeon obrađivala njegova banka prihvatiteljica, na temelju ugovora o pružanju usluga. Taj je ugovor predviđao da banka prihvatiteljica doznači na račun Bookita ukupan iznos transakcija za koje su joj podneseni podaci o odgovarajućim kartičnim transakcijama. Taj ugovor je također predviđao da Bookit ili, ako je potrebno, Odeon, mora, s jedne strane, prije svake prodaje od banke prihvatiteljice ishoditi autorizacijski kod koji izdaje banka vlasnika kartice, odnosno „banka izdavateljica", kojim se u biti potvrđuje da je kartica važeća te da na računu postoje sredstva i, s druge strane, osigurati da je taj kod uključen u datoteku, nazvanu „datoteka o namiri", koja sadržava podatke o transakcijama karticom i koja se prenose banci prihvatiteljici na kraju dana radi zatvaranja plaćanja.

13 Odeon i Bookit su također sklopili zaseban ugovor o pružanju usluga s društvom DataCash Limited, na temelju kojega DataCash pruža „usluge plaćanja standardnim bankovnim karticama". Te su usluge obuhvaćale ishođenje autorizacijskih kodova u ime i za račun Bookita, podnošenjem potrebnih zahtjeva za autorizaciju banci prihvatiteljici i primanjem odgovarajućih odgovora, kao i pohranjivanje autorizacija u skupnu datoteku, što je omogućavalo saznanje je li prodaju obavio Odeon u kinima ili Bookit na daljinu, u svrhu namire s bankom prihvatiteljicom.

14 Sud koji je uputio zahtjev iznosi da je, u praksi, kupovanje ulaznica za kino putem telefona ili interneta uključivalo sljedeće faze. Prvo, kupac daje Bookitu relevantne podatke koji se odnose na debitnu ili kreditnu karticu koju želi koristiti, kao što su ime i adresa nositelja kartice, njezin broj i kriptogram koji se nalazi na poleđini, a te podatke Bookit upućuje putem posrednika DataCash banci prihvatiteljici. Ta banka te podatke prosljeđuje banci izdavateljici koja, ako su prihvaćeni, predodređuje novac za posebnu namjenu i prosljeđuje autorizacijski kod banci prihvatiteljici. Ona putem posrednika DataCash prosljeđuje taj kod Bookitu koji, po primitku tog koda, provjerava jesu li tražena sjedala u kinodvorani još dostupna. Ako je to slučaj, ulaznice se dodjeljuju kupcu i Bookit dovršava transakciju, a od Odeona prima potvrdu rezervacije u kojoj se navodi da će iznos u protuvrijednosti cijene rezervirane ulaznice biti ili već jest naplaćen s kartice kupca, zajedno s iznosom Bookitove naknade troškova rezervacije.

15 Nadalje, u okviru postupka koji svako kino provodi na kraju dana, Bookit prosljeđuje DataCashu podatke o plaćanju koje je prikupio, u obliku datoteka o namiri koje za svaku transakciju sadržavaju podatke koji se odnose na plaćanje karticom, uključujući autorizacijski kod banke izdavateljice, potom DataCash upućuje banci prihvatiteljici skupnu datoteku koja sadržava sve transakcije obavljene tijekom dana, kako bi ih se proslijedilo različitim bankama izdavateljicama, što povlači za sobom plaćanje banaka izdavateljica banci prihvatiteljici. Banka prihvatiteljica stoga doznačuje na Bookitov bankovni račun dotična sredstva. Konačno, Bookit isplaćuje Odeonu prihod od prodaje ulaznica i zadržava naknadu za uslugu obrade plaćanja karticom.

16 Sud koji je uputio zahtjev navodi da se uloga Bookita stoga sastoji, s jedne strane, od pružanja usluga u svojstvu zastupnika Odeona prilikom prodaje ulaznica i, s druge strane, od pružanja kupcima tih ulaznica usluga obrade plaćanja karticom koje se sastoje od pribavljanja podataka o kartici od kupca, prosljeđivanja tih podataka banci prihvatiteljici, pribavljanja autorizacijskog koda od te iste banke i ponovnog prosljeđivanja podataka koji se odnose na karticu, uključujući autorizacijski kod, banci stjecateljici u okviru postupka namire.

17 Sud koji je uputio zahtjev navodi, prvenstveno, da bez datoteka o namiri banka prihvatiteljica ne može znati jesu li transakcije dovršene. Kao drugo, Bookit ne može obraditi naknadu za plaćanje karticom bez usluga banke prihvatiteljice zbog toga što on ne može podatke koji se odnose na kartice dati neposredno banci izdavateljici s ciljem dobivanja autorizacijskog koda. Kao treće, Bookit također ima potrebu za uslugama DataCasha kako bi podaci koji se odnose na kartice bili pretvoreni u format koji prepoznaje sustav plaćanja. Taj sud navodi da je njemu međutim nesporno da intervencija DataCasha nema utjecaja na uslugu koju Bookit isporučuje. Kao četvrto, taj sud ističe da su odnosi između Odeona, Bookita i njihovih kupaca opisani na Odeonovoj internetskoj stranici te je mišljenja da su tijekom cijelog odnosnog razdoblja ti kupci znali da sklapaju poseban ugovor s Bookitom za pružanje usluge obrade plaćanja karticom kao protučinidbe za plaćanje naknade.

18 Pred sudom koji je uputio zahtjev Bookit tvrdi da usluga obrade plaćanja karticom koju on pruža kupcima ulaznica za kina Odeon predstavlja pružanje usluga koje su izuzete na temelju priloga 9. skupine 5. točke 1. Zakona iz 1994. i članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u s obzirom na to da prijenos podataka o karticama banci prihvatiteljici, uključujući autorizacijske kodove, ima učinak prenošenja sredstava na račun koji Bookit posjeduje u toj banci.

19 Porezna uprava, naprotiv, tvrdi da Bookit ni u jednom trenutku ne obavlja prijenos sredstava za Odeonove kupce u smislu sudske prakse Suda jer taj prijenos provodi banka prihvatiteljica zajedno s bankom izdavateljicom. Usluge koje Bookit pruža stoga podliježu uobičajenoj stopi PDV-a.

20 Sud koji je uputio zahtjev, kao i drugi sudovi u Ujedinjenoj Kraljevini, navodi da ima teškoća pri utvrđivanju koje su vrste aktivnosti obuhvaćene izuzećem predviđenim člankom 135. stavkom 1. točkom (d) Direktive o PDV-u.

21 U tim je okolnostima First-tier Tribunal (Tax Chamber) (prvostupanjski sud (vijeće za porezna pitanja)) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:

„1. S obzirom na izuzeća od PDV-a u članku 135. stavku 1. točki (d) Direktive o PDV-u, kako ih je Sud tumačio u presudi od 5. lipnja 1997., SDC (C-2/95, EU:C:1997:278), koja relevantna načela treba primijeniti u svrhu utvrđivanja imaju li ‚usluge obrade plaćanja putem [kartica]' (poput usluge koje je pružena u ovom predmetu) ‚učinak prijenosa sredstava i dovode li do promjena u pravnom i financijskom stanju' u smislu točke 66. te presude.

2. Koji čimbenici, načelno, razlikuju (i) uslugu koja se sastoji u pružanju financijskih informacija bez kojih plaćanje ne bi moglo biti provedeno, ali nije obuhvaćena izuzećem (kao u presudi od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi (C-350/10, EU:C:2011:532), od (ii) usluge obrade podataka koja funkcionalno ima učinak prijenosa sredstava i za koje je Sud odredio da stoga može biti obuhvaćena izuzećem (kao u presudi od 5. lipnja 1997., SDC (C-2/95, EU:C:1997:278) u točki 66.)?

3. Posebice, u kontekstu usluga obrade plaćanja karticama:
   a) Primjenjuje li se izuzeće na takve usluge iz kojih proizlazi prijenos sredstava, ali koje ne uključuju terećenje jednoga računa i odgovarajuće doznačivanje na drugi račun?
   b) Ovisi li pravo na izuzeće o tome pribavlja li pružatelj usluge sam autorizacijske kodove izravno od banke izdavateljice ili pribavlja te kodove putem banke prihvatiteljice?"

O prethodnim pitanjima

Uvodna očitovanja

22 Sud koji je uputio zahtjev svoj zahtjev za prethodnu odluku temelji na premisi prema kojoj usluga obrade plaćanja karticom koju provodi Bookit kada određena osoba želi otići u kino Odeon i u tu svrhu putem Bookita kao posrednika kupuje kino ulaznicu koju plaća putem debitne ili kreditne kartice, predstavlja pružanje usluge koje je zasebno i neovisno o prodaji te ulaznice.

23 Sud je međutim već odlučio da dodatni troškovi koje pružatelj usluga naplaćuje svojim kupcima kada plaćaju te usluge kreditnom karticom, debitnom karticom, čekom ili u slučajevima kada plaćaju na šalteru banke ili u poslovnici zastupnika ovlaštenog za primanje plaćanja za račun pružatelja usluga ne predstavljaju protučinidbu za pružanje usluga zasebno i nezavisno od pružanja glavne usluge za koju se obavlja to plaćanje (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. prosinca 2010., Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, t. 32.).

24 U tom pogledu, Sud je ponajprije smatrao da to što pružatelj glavne usluge stavlja kupcima na raspolaganje infrastrukturu koja im omogućuje plaćanje navedene usluge, posebno bankovnom karticom, za kupce ne predstavlja samo po sebi svrhu i da za to navodno pružanje usluge, kojim se navedeni kupci ne mogu koristiti neovisno o kupnji glavne usluge, ne postoji, s njihove točke gledišta, autonomni interes u odnosu na tu uslugu (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. prosinca 2010., Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, t. 27.).

25 Sud je nadalje dodao da su primanje određenog plaćanja i obrada tog plaćanja neraskidivo povezani sa svim uslugama koje se pružaju uz naknadu te da je tom pružanju usluge svojstveno da pružatelj usluga zahtijeva da mu bude plaćeno i ulaže potrebne napore da bi kupac mogao izvršiti stvarno plaćanje kao protučinidbu za isporučenu uslugu, uzimajući u obzir da, načelno, svaki način plaćanja određene usluge podrazumijeva da pružatelj poduzme određene mjere kako bi proveo obradu tog plaćanja, iako opseg tih mjera može varirati od jednog načina plaćanja do drugog (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. prosinca 2010., Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, t. 28.).

26 Sud je, konačno, naveo da okolnost da je u ugovornom dokumentu određena posebna cijena za navodnu financijsku uslugu i odvojeno navedena u računima izdanima kupcu nije odlučujuća u tom pogledu, uzimajući u obzir da činjenica da je fakturirana jedinstvena cijena ili da su ugovorom predviđene posebne cijene nije od presudne važnosti za utvrđivanje radi li se o dvije ili više posebnih transakcija ili o jedinstvenoj ekonomskoj transakciji (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. prosinca 2010., Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, t. 29. i navedenu sudsku praksu).

27 Sukladno ustaljenoj sudskoj praksi Suda, na nacionalnom sudu je da ocijeni jesu li svi elementi koji su mu bili podneseni, s obzirom na gospodarsku i trgovinsku stvarnost odnosnih transakcija, svojstveni za postojanje jedinstvene transakcije, bez obzira na njezinu definiciju u ugovoru (vidjeti, u tom smislu, presude od 21. veljače 2008., Part Service, C-425/06, EU:C:2008:108, t. 54., i od 20. lipnja 2013., Newey, C-653/11, EU:C:2013:409, t. 42. do 45.) i uzimajući u obzir sve okolnosti u kojima se ona odvila (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. prosinca 2010., Everything Everywhere, C-276/09, EU:C:2010:730, t. 26. i navedenu sudsku praksu).

28 U pogledu tih elemenata, na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri treba li u glavnom postupku uslugu obrade plaćanja karticom koju pruža Bookit smatrati, u svrhu obračuna PDV-a, pomoćnom uslugom u odnosu na prodaju predmetnih kino ulaznica ili pak uslugom koja je pomoćna u odnosu na drugu glavnu uslugu koju Bookit pruža kupcima navedenih ulaznica, a to može biti rezervacija, pretprodaja i kupnja kino ulaznica na daljinu, te stoga uslugom koja zajedno s tom glavnom uslugom čini jedinstvenu uslugu, uz posljedicu da ta usluga dijeli porezni tretman navedene glavne usluge (vidjeti, u tom smislu, presude od 25. veljače 1999., CPP, C-349/96, EU:C:1999:93, t. 32., i od 16. travnja 2015., Wojskowa Agencja Mieszkaniowa w Warszawie, C-42/14, EU:C:2015:229, t. 31.).

29 Uz tu rezervu, Sud u predmetnom slučaju mora dati tumačenje prava Unije koje je zatražio sud koji je uputio zahtjev.

Pitanja

30 Svojim pitanjima, koja je potrebno ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev pita, u biti, treba li članak 135. stavak 1. točku (d) Direktive o PDV-u tumačiti na način da se u njemu predviđeno izuzeće od PDV-a primjenjuje na uslugu „obrade plaćanja karticom”, poput one u glavnom postupku, koju provodi porezni obveznik, pružatelj te usluge, kada osoba kupuje, putem toga pružatelja usluge, kinoulaznicu koju on prodaje u ime i za račun drugog subjekta, a koju ta osoba plaća debitnom ili kreditnom karticom.

31 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se usluga obrade plaćanja karticom sastoji, ponajprije, od toga da pružatelj te usluge od kupca pribavlja podatke koji se odnose na debitnu ili kreditnu karticu kojom se taj kupac želi koristiti i od prijenosa tih podataka od strane tog pružatelja usluge njegovoj banci prihvatiteljici, koja ih prosljeđuje banci izdavateljici. Nadalje, sastoji se od toga da pružatelj usluge, kada banka izdavateljica nakon primitka tih podataka prijenosom autorizacijskog koda potvrdi banci prihvatiteljici valjanost kartice i raspoloživost potrebnih sredstava, zaprima navedeni kod putem banke prihvatiteljice, čime mu se odobrava provedba te prodaje. Konačno, sastoji se i od toga da pružatelj usluge na kraju dana banci prihvatiteljici prosljeđuje datoteku o namiri kojom se rekapituliraju sve stvarno realizirane prodaje tijekom toga dana i koja sadržava relevantne podatke koji se odnose na upotrijebljene platne kartice, zajedno s kodovima za autorizaciju, kako bi je banka prihvatiteljica proslijedila različitim uključenim bankama izdavateljicama, koje zatim provode plaćanja ili transfere u korist banke prihvatiteljice, koja potom prenosi dotična sredstva na račun navedenog pružatelja usluga.

32 Uvodno treba istaknuti da članak 135. stavak 1. točke (b) do (g) Direktive o PDV-u preuzimaju, ne mijenjajući ih u bitnome, izuzeća koja su prije bila propisana člankom 13. slovom B. točkom (d) pod 1. do 6. Šeste direktive. Sudska praksa koja se odnosi na zadnjenavedene odredbe ostaje stoga relevantna za tumačenje istovjetnih odredbi Direktive o PDV-u.

33 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda izuzeća iz članka 135. stavka 1. Direktive o PDV-u predstavljaju autonomne pojmove prava Unije s ciljem izbjegavanja razilaženja u primjeni sustava PDV-a među državama članicama (vidjeti presude Skandinaviska Enskilda Banken, C-540/09, EU:C:2011:137, t. 19. i navedenu sudsku praksu, i od 22. listopada 2015., Hedqvist, C-264/14, EU:C:2015:718, t. 33. i navedenu sudsku praksu).

34 Također je ustaljena sudska praksa da se izrazi koji se koriste pri određivanju tih izuzeća trebaju usko tumačiti s obzirom na to da ona predstavljaju iznimke od općeg pravila prema kojem se PDV plaća na svaku isporuku usluge koju porezni obveznik obavi uz naknadu (vidjeti, osobito, presude od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 23., i od 22. listopada 2015., Hedqvist, C-264/14, EU:C:2015:718, t. 34. i navedenu sudsku praksu).

35 U tom kontekstu, treba podsjetiti da članak 135. stavak 1. točka (d) Direktive o PDV-u predviđa da države članice izuzimaju „transakcije, uključujući ugovaranje, koje se odnose na depozitne i tekuće račune, plaćanja, transfere, dugove, čekove i druge utržive instrumente, ali isključujući naplatu dugova”.

36 Transakcije izuzete na temelju te odredbe definirane su stoga prema naravi pruženih usluga, a ne s obzirom na pružatelja ili primatelja usluge. Izuzeće dakle nije uvjetovano time da transakcije izvrši određena vrsta ustanove ili pravne osobe s obzirom na to da predmetne transakcije pripadaju u financijske transakcije (vidjeti presudu od 28. listopada 2010., Axa UK, C-175/09, EU:C:2010:646, t. 26. i navedenu sudsku praksu).

37 U ovom slučaju, nesporno je da samo izuzeće predviđeno člankom 135. stavkom 1. točkom (d) Direktive o PDV-u u korist „transakcija [...] koje se odnose na [...] plaćanja [i] transfere” može biti relevantno u predmetu u glavnom postupku.

38 U tom pogledu, Sud je već presudio da je transfer transakcija koja se sastoji od izvršavanja naloga za transfer neke svote novca s jednog bankovnog računa na drugi. Osobito ga obilježava činjenica da dovodi do promjene u postojećoj pravnoj i financijskoj situaciji, s jedne strane između nalogodavca i korisnika i s druge strane između potonjih i njihovih odnosnih banaka kao i, ako je primjenjivo, između banaka. Osim toga, transakcija koja dovodi do te promjene jest sam transfer sredstava između računa, neovisno o njegovu uzroku. Stoga, budući da je transfer samo način prijenosa sredstava, funkcionalni aspekti su odlučujući za utvrđivanje predstavlja li određena transakcija transfer u smislu članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u (vidjeti, u tom smislu, presude od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 53., i od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 25.).

39 Nadalje, tekst članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u načelno ne isključuje raščlambu transfera na različite posebne usluge, koje stoga čine „transakcije koje se odnose” na transfere u smislu te odredbe (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 64.). Čak i ako se ne može isključiti da se odnosno izuzeće može proširiti na usluge koje nisu neraskidivo povezane s transferima, to se izuzeće i dalje može odnositi samo na transakcije koje općenito gledano čine zasebnu cjelinu i koje ispunjavaju temeljne i specifične funkcije takvih transfera (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 66. do 68.).

40 Iz svega prethodnog proizlazi da, kako bi ih se moglo kvalificirati kao transakcije koje se odnose na transfere u smislu članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u, odnosne usluge moraju općenito gledano činiti zasebnu cjelinu koja ispunjava temeljne i specifične funkcije transfera i koja stoga ima za učinak prenošenje sredstava i dovodi do promjena u pravnom i financijskom smislu. U tom pogledu,

treba razlikovati uslugu koja je izuzeta u smislu Direktive o PDV-u od isporuke obične materijalne ili tehničke usluge. U tu svrhu, važno je ispitati, posebice, doseg odgovornosti pružatelja usluga i osobito je li ta odgovornost ograničena na tehničke aspekte ili obuhvaća i temeljne i specifične funkcije transakcija (vidjeti, u tom smislu, presude od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 66., i od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 24.).

41 Također treba istaknuti da, budući da su funkcionalni aspekti odlučujući za utvrđivanje odnosi li se određena transakcija na transfer u smislu članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u, kriterij koji omogućuje razlikovanje između transakcije koja ima za učinak prenošenje sredstava i dovodi do promjena u pravnom i financijskom smislu u skladu sa sudskom praksom iz točaka 38. do 40. ove presude i koja pripada u predmetno izuzeće i transakcije koja nema takve učinke i stoga nije obuhvaćena tim izuzećem počiva na pitanju prenosi li se transakcijom, stvarno ili potencijalno, vlasništvo nad odnosnim sredstvima ili ona ispunjava temeljne i specifične funkcije takvog prijenosa (vidjeti, u tom smislu, presudu od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 33.).

42 U tom pogledu, iako je na temelju činjenice da predmetni pružatelj usluga neposredno tereti određeni račun i/ili doznačuje sredstva na isti ili da provodi knjiženja na računima istog vlasnika moguće zaključiti da je taj uvjet ispunjen te da je odnosna usluga izuzeta (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. ožujka 2014., ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139 t. 80., 81. i 85.), sama činjenica da ta usluga ne sadržava neposredno takvu zadaću ne može *a priori* isključiti da ona može biti obuhvaćena odnosnim izuzećem, uzimajući u obzir da tumačenje navedeno u točki 38. ove presude ne pretpostavlja načine ostvarivanja transfera (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. ožujka 2014., ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, t. 80.).

43 Osim toga, prema ustaljenoj sudskoj praksi, kriteriji koji se odnose na transakcije koje se tiču transfera primjenjuju se također i na transakcije koje se tiču plaćanja (vidjeti, u tom smislu, presude od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 50., i od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 26.).

44 U ovom slučaju, treba istaknuti da, kao što proizlazi iz opisa u točki 31. ove presude, usluga obrade plaćanja karticom, poput one u glavnom postupku, dovodi do provedbe plaćanja ili transfera te se takva usluga može smatrati neophodnom za tu provedbu, uzimajući u obzir, kao što proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, da je prijenos datoteke o namiri na kraju dana, od pružatelja usluge banci prihvatiteljici, ono što pokreće postupak plaćanja ili transfera dotičnih iznosa iz banaka izdavateljica u spomenutu banku prihvatiteljicu i, konačno, na račun toga pružatelja, te da se stvarno provode samo plaćanja ili transferi za koje su potrebni podaci sadržani u navedenoj datoteci.

45 Međutim, kao prvo, budući da članak 135. stavak 1. točku (d) Direktive o PDV-u treba tumačiti usko, iz same činjenice da je određena usluga neophodna za ostvarivanje izuzete transakcije ne može se izvesti zaključak o izuzeću (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 65., i od 28. srpnja 2011., Nordea Pankki Suomi, C-350/10, EU:C:2011:532, t. 31.).

46 Kao drugo, ni to što je pružatelj te usluge od kupca pribavio podatke koji se odnose na platnu karticu kojom se kupac želi koristiti, ni pružateljev prijenos tih podataka njegovoj banci prihvatiteljici, ni njegovo zaprimanje autorizacijskog koda od banke izdavateljice, kao ni prosljeđivanje na kraju dana datoteke o namiri svojoj banci prihvatiteljici, koja sadržava među ostalim autorizacijske kodove koji se odnose na ostvarene prodaje, ne mogu se, zajedno ili pojedinačno, smatrati ostvarivanjem temeljne i specifične funkcije transakcije plaćanja ili transfera u smislu članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u.

47 Nesporno je, uzimajući u obzir takav opis, da pružatelj usluge sam neposredno ne tereti dotične račune i na njih ne doznačuje sredstva, te ne provodi knjiženja na tim računima, a čak i ne nalaže takvo terećenje računa ili doznačivanje, s obzirom na to da je kupac taj koji koristeći se svojom platnom karticom za kupovanje odlučuje da će se njegov račun teretiti u korist računa treće osobe.

48 Štoviše, kao što je Europska komisija istaknula tijekom rasprave, datoteke o namiri koje trgovac pružatelj usluga daje banci prihvatiteljici nisu ništa drugo nego zahtjev za isplatu u elektroničkom obliku. Cilj prosljeđivanja takve datoteke na kraju dana je samo obavijestiti dotični sustav plaćanja da je stvarno provedena prethodno odobrena prodaja. Ne može se stoga smatrati da se njime izvršava predmetno plaćanje ili transfer ili ispunjavaju temeljne i specifične funkcije tih transakcija. Okolnost da takva datoteka samo preuzima podatke i kodove koji se odnose na stvarno ostvarene prodaje, i stoga one za koje je dostupnost ulaznice koju je kupac zatražio bila potvrđena, u tom je pogledu bez utjecaja jer je ta okolnost svojstvena samoj naravi takve datoteke.

49 Nadalje treba istaknuti da, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, autorizacijski kod – koji pružatelj usluge samo zahtijeva, zaprima i prosljeđuje, i izdavanje kojega ne može nadzirati – sadržan u toj datoteci predstavlja samo ovlaštenje da se nastavi s prodajom koje dotična banka izdavateljica, posredovanjem banke prihvatiteljice, daje pružatelju. Stoga se ne radi ni o temeljnoj i specifičnoj funkciji za prijenos vlasništva nad odnosnim sredstvima. Prema tome, činjenica da takav kod pružatelj te usluge pribavlja neposredno od banke izdavateljice, ili posredovanjem njegove banke prihvatiteljice, nema važnosti za utvrđivanje je li usluga obrade plaćanja karticom, poput one u glavnom postupku, obuhvaćena ili ne dotičnim izuzećem.

50 Kao treće, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje ne proizlazi da pružatelj takve usluge preuzima odgovornost što se tiče provedbe pravnih i financijskih promjena koje karakteriziraju postojanje transfera ili plaćanja u smislu članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u, i slijedom toga što se tiče temeljnih i specifičnih funkcija postupka prijenosa sredstava do kojeg dolazi između banke izdavateljice i banke prihvatiteljice, a potom od banke prihvatiteljice na račun toga pružatelja. Konkretno, iako se pružatelj usluge obrade plaćanja karticom može, kao što to navodi Bookit u svojem pisanom očitovanju, obvezati svojem kupcu i, eventualno, subjektu za račun kojeg ostvaruje prodaju, na primjereno ostvarenje te kupnje i s njom povezane usluge obrade plaćanja karticom, te stoga na zadovoljavajuće izvršenje te usluge, ta odgovornost ne znači da taj pružatelj preuzima odgovornost za provedbu pravnih i financijskih promjena koje po naravi karakteriziraju izuzetu transakciju plaćanja ili transfera.

51 Iz svih tih elemenata proizlazi da pružatelj usluge obrade plaćanja karticom, poput onoga u glavnom postupku, ne sudjeluje bitno i specifično u pravnim i financijskim promjenama kojima se ostvaruje prijenos vlasništva nad odnosnim sredstvima i omogućuje, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, da se određena transakcija u vezi s plaćanjem ili transferom karakterizira kao izuzeta na temelju članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u, nego se ograničava na korištenje tehničkim i administrativnim sredstvima koja mu omogućuju da prikupi podatke te ih dostavi banci prihvatiteljici, kao i da istim putem primi obavijesti o podacima koji mu omogućuju da ostvari prodaju i primi odgovarajuća sredstva.

52 U tom pogledu, treba podsjetiti da automatizirani karakter takve usluge, i osobito činjenica da prosljeđivanje datoteke o namiri dovodi do automatskog pokretanja dotičnih plaćanja ili transfera, ne može izmijeniti narav isporučene usluge pa, slijedom toga, nema utjecaja na primjenu izuzeća na tu uslugu (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. lipnja 1997., SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, t. 37.).

53 Usluga obrade plaćanja karticom, poput one u glavnom postupku, koja se stoga u biti sastoji od razmjene podataka između trgovca i banke prihvatiteljice, s ciljem primanja plaćanja za robu ili uslugu ponuđenu na prodaju, ne može biti obuhvaćena izuzećem predviđenim člankom 135. stavkom 1. točkom (d) Direktive o PDV-u u korist transakcija koje se odnose na plaćanja i transfere.

54 Povrh toga, s jedne strane, za takvu se uslugu ne može smatrati da je po svojoj naravi financijska transakcija u smislu članka 135. stavka 1. točaka (b) do (g) Direktive o PDV-u, osim ako se zaključi da svaki trgovac koji poduzima potrebne korake kako bi mogao primiti plaćanje debitnom ili kreditnom karticom ostvaruje financijsku transakciju u smislu tih odredbi, što tom pojmu oduzima njegov smisao i protivno je uskom tumačenju izuzeća od PDV-a.

55 S druge strane, odobravanje izuzeća predviđenog člankom 135. stavkom 1. točkom (d) Direktive o PDV-u za uslugu obrade plaćanja karticom, poput one u glavnom postupku, protivi se ciljevima izuzeća za financijske transakcije, koje ima za cilj smanjenje poteškoća u pogledu utvrđivanja porezne osnovice i iznosa PDV-a koji se može odbiti te izbjegavanje povećanja troškova potrošačkog kredita (presuda od 19. travnja 2007., Velvet & Steel Immobilien, C-455/05, EU:C:2007:232, t. 24., i rješenje od 14. svibnja 2008., Tiercé Ladbroke i Derby, C-231/07 i C-232/07, EU:C:2007:332, t. 24.).

56 Naime, oporezivanje PDV-om usluge obrade plaćanja karticom, poput one u glavnom postupku, ne predstavlja takve poteškoće. Konkretno, porezna osnovica, koja odgovara protuvrijednosti primljenoj u zamjenu za tu uslugu, odnosno naknada koja se kupcu ulaznice zaračunava za navedenu uslugu, može se lako utvrditi i takva transakcija ne znači kredit kupcu od strane pružatelja usluga. Za takvu uslugu stoga nije predviđeno da bude izuzeta na temelju članka 135. stavka 1. točke (d) Direktive o PDV-u.

57 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja treba odgovoriti da članak 135. stavak 1. točku (d) Direktive o PDV-u treba tumačiti na način da se izuzeće od PDV-a koje je u njemu predviđeno za transakcije koje se odnose na plaćanja i transfere ne primjenjuje na uslugu „obrade plaćanja debitnom ili kreditnom karticom”, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, koju provodi porezni obveznik koji je pružatelj te usluge, u slučaju kada određena osoba kupuje, putem toga pružatelja, kinoulaznicu koju potonji prodaje u ime i za račun drugog subjekta i koju ta osoba plaća debitnom ili kreditnom karticom.

Troškovi

58 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 135. stavak 1. točku (d) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost treba tumačiti na način da se izuzeće od poreza na dodanu vrijednost koje je u njemu predviđeno za transakcije koje se odnose na plaćanja i transfere ne primjenjuje na uslugu „obrade plaćanja debitnom ili kreditnom karticom”, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, koju provodi porezni obveznik koji je pružatelj te usluge u slučaju kada određena osoba kupuje, putem toga pružatelja, kinoulaznicu koju potonji prodaje u ime i za račun drugog subjekta i koju ta osoba plaća debitnom ili kreditnom karticom.

Potpisi